

ЗАТВЕРДЖУЮ

Школа І – ІІІ ступенів №132
міста Києва

Директор школи І-ІІІ ступенів №132
міста Києва

_____ М. Савченко
_____ 2023р.

ІНСТРУКЦІЯ № 77 з безпеки життєдіяльності до лабораторних дослідів №1-5 з хімії (7 клас)

Інструкція розроблена на основі «Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінеті хімії загальноосвітніх навчальних закладів», затверджених Міністерством надзвичайних ситуацій від 16.07.2012 р. № 992, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 серпня 2012 р. за № 1332/21644.

Лабораторний дослід №1 «Ознайомлення з фізичними властивостями речовин. Опис спостережень. Формування висновків».

Лабораторний дослід №2 «Ознайомлення зі зразками простих і складних речовин».

Лабораторний дослід №3 «Проведення хімічних реакцій».

Лабораторний дослід №4 «Виготовлення водних розчинів із заданими масовими частками розчинених речовин».

Лабораторний дослід № 5 «Випробування водних розчинів кислот і лугів індикаторами».

І. Загальні положення

- 1.1. Дотримуватися загальних правил безпеки під час навчання в кабінеті хімії.
- 1.2. При виконанні практичних та лабораторних робіт керуватися вимогами «Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) хімії загальноосвітніх закладів» ДНАОП 9.2.30. – 1.06. –98.
- 1.3. Практичні та лабораторні роботи з хімії дозволяється проводити тільки в кабінеті хімії.
- 1.4. Дозволяється проводити практичні роботи тільки ті, які передбачені освітньою програмою.
- 1.5. До практичних робіт допускаються учні, які пройшли медичний огляд та інструктаж з правил техніки безпеки.
- 1.6. Практичні роботи в кабінеті хімії повинні проводитися тільки в присутності вчителя хімії та лаборанта, під їхнім постійним наглядом за використанням учнями робіт у відповідності до правил техніки безпеки.
- 1.7. Досліди, що супроводжуються виділенням шкідливих газів і пари, повинні проводитися тільки у витяжній шафі зі справною діючою вентиляцією.
- 1.8. При виконанні практичної роботи можуть бути такі ушкодження:
  - хімічні опіки;
  - термічні опіки;
  - порушення цілісності шкірного покриву;
  - отруєння;
  - падіння предметів, матеріалів на кінцівки;
  - ушкодження очей та інші.

2. Дії здобувачів освіти під час оголошення сигналу повітряної тривоги та інших надзвичайних ситуацій:

вдома: ідуть в найближче укриття та перебувають там до завершення повітряної тривоги, після завершення повітряної тривоги прямують до школи;

по дорозі в заклад освіти або з закладу освіти: прямують до найближчого укриття (станція метро «Теремки»);

у закладі освіти: під час сигналу «Увага! Повітряна тривога!» виконують інструкцію:

1. Слухають уважно вказівки вчителя.
2. Беруть свою тривожну валізу.
3. Не зволікають, залишають кабінет, зал, спортивний майданчик разом з іншими.
4. Заходять до укриття спокійно, без паніки, з учителем.
5. Дбають про власну безпеку та безпеку інших, контролюють свої рухи.
6. Швидко та обережно займають місце, визначене вчителем.
7. Не бігають та не кричать в укритті.
8. При необхідності звертаються за допомогою до вчителя, класного керівника.
9. Залишають укриття після сигналу «Відбій повітряної тривоги» з дозволу вчителя.
10. Повернувшись до класу, залу, спортивного майданчика налаштовуються на навчання;

у закладі освіти: під час сигналів «Увага! Замінування!», «Увага! Задимлення!» виконують інструкцію:

1. Слухають уважно вказівки вчителя.
2. Беруть свої речі.
3. Не зволікають, залишають заклад освіти разом з іншими відповідно до плану евакуації і прямують на вул. Теремківська та пр. Ак. Глушкова на відстань не менше 200 м від приміщення школи.
4. При необхідності звертаються за допомогою до вчителя, класного керівника.
5. Залишають місце перебування після усунення наслідків надзвичайної ситуації з дозволу вчителя.
6. Повернувшись до класу, залу, спортивного майданчика налаштовуються на навчання.

III. Вимоги безпеки перед початком роботи

- 3.1. Одягти спецодяг, привести його до порядку.
- 3.2. При необхідності підготувати засоби індивідуального захисту (гумові рукавиці тощо).
- 3.3. Уважно ознайомитися із змістом практичної роботи.
- 3.4. Підготувати на робочому місці тільки те, що необхідне для виконання практичної роботи. Приберіть все зайве.
- 3.5. Ознайомитися з правилами безпечного виконання практичної (лабораторної) роботи,- пройти відповідний інструктаж.

VI. Вимоги безпеки під час виконання роботи

- 4.1. імічні досліди необхідно проводити в тих умовах і порядку, з такими кількостями й концентраціями речовин і приладами, які зазначені в інструкції до проведення експерименту.
- 4.2. Всі реактиви мають використовуватися з того лабораторного посуду, з якого їх одержують учні, і в таких кількостях, у яких їх застосовують учні.
- 4.3. Слідкуйте, щоб луг і кислота не попали на шкіру та одяг.
- 4.4. Не розливайте, не розсипайте хімреактиви на парту, підлогу.
- 4.5. Гідроксид міді (II) або гідроксид заліза (III) слід брати тільки за допомогою мікрошпателя або скляної лопатки.
- 4.6. Закріплювати хімічний посуд (колби, стакани тощо) у тримачах штатива слід обережно, обертаючи його навколо осі, поки не відчується невелике затруднення в обертанні.
- 4.7. Нагрівати хімічні реактиви для дослідів необхідно тільки у тонкостінному скляному або фарфоровому посуді. Під час нагрівання рідин не можна заглядати згори в посудину для запобігання травмам внаслідок розбризкування нагрітої речовини.
- 4.8. Залишати без нагляду запалені спиртівки, увімкнені електронагрівальні прилади не дозволяється.
- 4.9. Після закінчення роботи треба негайно вимкнути електроприлади та перекрити водопровідні крани.
- 4.10. Спочатку слід нагрівати всю пробірку, а потім кінець де міститься нерозчинна основа;
- 4.11. Будьте обережні при складанні приладу для добування водню.

- 4.12. Пам'ятайте, що суміш водню з повітрям вибухонебезпечна.
- 4.13. Хімічні реактиви для дослідів відповідно до Типових переліків учням видає вчитель хімії у кількостях, необхідних для даного експерименту.
- 4.14. Доступ учнів до місця зберігання хімічних реактивів повинен бути виключений.
- 4.15. Під час досліду залишати робоче місце учням не дозволяється.
- 4.16. Досліди, що супроводжуються виділенням шкідливих газів і пари, треба проводити лише у витяжній шафі зі справною діючою вентиляцією.
- 4.17. Визначаючи речовину за запахом, необхідно легким рухом долоні над горлом посудини спрямувати пару або газ до носа і вдихати обережно, не нахиляючись до посудини.
- 4.18. Не дозволяється брати реактиви незахищеними руками. Для цього слід використовувати ложки, шпателі або совочки.

Забороняється:

- визначати речовину на смак;
- відсипати та відливати хімреактиви для власних потреб;
- гратися з хімреактивами, з відкритим вогнем під час виконання практичної роботи;
- виконувати практичну роботу без спецодягу;
- переносити, або навіть піднімати за шийку посудини склянки з агресивними реактивами.

V. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 5.1. Прибрати робоче місце. Просипані, розлиті хімреактиви не можна збирати та зсипати (зливати) в посуд з хімреактивом.
- 5.2. Зняти спецодяг, здати вчителю, або лаборанту засоби індивідуального захисту.
- 5.3. Впевнитися, що на робочому місці відсутні розлиті або розсипані хімреактиви (на парті, на сидінні, на підлозі).
- 5.4. Забороняється прибирати хімреактиви незахищеними руками, предметами особистого користування (носовою хустинкою, рукавом, полою куртки тощо).
- 5.5. Використовувати спецодяг з іншою метою (під час прибирання класних приміщень тощо), а також забирати додому учням не дозволяється.
- 5.6. Ретельно вимийте руки з милом.

VI. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 6.1. У разі будь-якої аварійної ситуації (нестандартній ситуації під час виконання практичної роботи, пожежі, вимкнення електроенергії, порив водогону, опалення тощо):
- треба негайно припинити виконання лабораторної (практичної) роботи;
  - незаперечно виконувати всі вказівки вчителя щодо евакуації з приміщення;
  - надати медичну допомогу потерпілим.

Розроблено:
Вчитель хімії

Ротань Т.В.

Заступник директора з навчально-виховної роботи
(Посада керівника підрозділу – розробника)

Москун Н.В.

Узгоджено:
В.о. спеціаліста служби охорони праці закладу

Дідковська Н. В.

ПОГОДЖЕНО:

Голова ПК
школи І-ІІІ ступенів
№132 міста Києва

_____ Склема Н.Л.
29.08.2023р.